

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΥΠΟΣ ΛΥΚΕΙΟΥ: ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΥΚΕΙΟ

ΤΑΞΗ: Α΄

ΕΝΟΤΗΤΑ: ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΜΟΝΤΕΡΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΟΙΗΣΗ

Κείμενο

Γιάννης Ρίτσος (1909 – 1990)

Ο Μαύρος Άγιος (απόσπασμα VII)

Το ποίημα είναι αφιερωμένο στον έγχρωμο Πάτρις Λουμούμπα, πρώτο πρωθυπουργό του Κονγκό μετά την ανεξαρτησία της χώρας από τη βελγική αποικιοκρατική κυριαρχία. Το 1961 ο Λουμούμπα ανατρέπεται από την εξουσία και δολοφονείται. Λίγες μέρες μετά από το αποτρόπαιο γεγονός, ο Ρίτσος γράφει το ποίημα «Ο Μαύρος Άγιος».

VII

Απόψε ο Μαύρος Άγιος στα δεξιά του Άσπρου Χριστού,
μπροστά σ' ένα γυμνό τραπέζι από αφρικανικό μπαμπού, όπου κείτονται
τα λιγοστά ματωμένα του ποιήματα, μαθαίνει στον Κύριο:

«Το αίμα που εχύθη απ' τις πληγές και των δυο μας
κάτω απ' τα ίδια καρφιά, κάτω απ' την ίδια λόγχη, κάτω απ' τα ίδια
αγκάθια,

έχει το ίδιο χρώμα, Κύριε, - όχι μαύρο, όχι άσπρο - κόκκινο χρώμα,

Κύριε,

σαν το λάβαρο της δικαιοσύνης». Ο Χριστός ακούει,

καταλαβαίνει και σωπαίνει. Αλήθεια, κόκκινο.

Και κοκκινίζει το χλωμό του πρόσωπο από ντροπή κι από θυμό.

Κοκκινίζει.

Φέρνει τις δυο παλάμες του επάνω στις παλάμες
του Μαύρου Αγίου, αντικριστά, σα να δίνει τον όρκο·

– τα ίδια σημάδια και στις τέσσερεις παλάμες

κι απ' την οπή των τέσσερων ενωμένων χεριών

μια δέσμη αχτίνες πέφτει στο γυμνό τούτο τραπέζι

που συνεχίζουμε τα κόκκινα τραγούδια Του και το άσπρο Του γέλιο.

Απόψε, ο Μαύρος Άγιος, στα δεξιά των Λαών, υπαγορεύει:
Το αίμα δεν είναι μαύρο ούτε άσπρο – είναι κόκκινο
όπως το χρώμα της αδελφосύνης. Δεν πρέπει να χύνεται το αίμα.

Γιάννης Ρίτσος, *Τα Επικαιρικά*, Αθήνα: Κέδρος, 1987, σσ. 197 – 198

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ 2

Θέμα 2β. «*Το αίμα που εχύθη... σαν το λάβαρο της δικαιοσύνης*»: Ποιο σχήμα λόγου χρησιμοποιεί ο Ρίτσος στους συγκεκριμένους στίχους και πώς αυτό επηρεάζει τον λόγο και το ύφος του ποιήματος;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Ποιο φαινόμενο «καταγγέλλει» ο ποιητής και κατά πόσο το αίτημά του για ισότητα και αδελφосύνη εξακολουθεί να είναι επίκαιρο; Να διατυπώσετε την απάντησή σας σε ένα κείμενο 100 – 200 λέξεων.

Μονάδες 40